

Denkrichting

Compensatie arbeidskosten land- en tuinbouw (primair en handel)

De NOW-regeling is niet passend voor bedrijven met vooral voorjaarsomzet zoals de sierteelt, boomkwekerij, bollen, bolbloemen, (voorjaars)groenten in zowel de teelt als handel.

Deze bedrijven kunnen geen aanspraak maken op compensatie van de loonkosten in de NOW. Er resteert enkel het ontslag van tijdelijke werknemers of het faillissement van de onderneming. Het is dus noodzakelijk dat er voor deze bedrijven een adequate vervangende regeling komt.

Het doel moet zijn en blijven om werkgelegenheid en productiecapaciteit te behouden zodat deze bedrijven ook door de crisis worden geholpen.

Problemen huidige NOW-regeling

De NOW-regeling leidt, vanwege het generieke karakter, tot de volgende problemen:

a. 3x de maandloonsom van januari 2020 is maximum voor compensatie

De NOW-regeling biedt werkgevers een compensatie voor loonkosten over de 3 maandsperiode maart tot en met mei 2020, maar niet voor zover die loonsom hoger is dan drie maal de loonsom van januari 2020. Genoemde sectoren met veel arbeidskosten in de maanden maart t/m mei of april t/m juni hebben over deze periode een veel hogere SV-loonsom dan in de referentiemaand januari 2020.

In deze sectoren loopt de loonsom in de periode maart t/m mei/juni sterk op vanwege het seizoensmatige karakter. Werkgevers zijn daarnaast onherroepelijke verplichtingen aangegaan. Die verplichtingen waren gericht op verwachte benodigde arbeidsbehoefte. Deze verplichtingen en daadwerkelijk te maken arbeidskosten maken geen deel uit van de referentieloonsom.

b. 20%-drempel omzetverlies wordt bij seizoensomzet in relatie tot gemiddelde kwartaalomzet 2019 niet gehaald

In de NOW-regeling moet het omzetverlies worden berekend door een aaneengesloten 3-maands periode in het tijdvak maart tot en met juli 2020 af te zetten tegen de gemiddelde kwartaalomzet van 2019 (jaaronzet/4). Als de omzetzaling groter dan 20% is, voldoet een bedrijf aan de voorwaarden. Bedrijven die juist in die maanden een relatief groot deel van hun omzet behalen hebben daarmee een groot probleem. Het omzetverlies kan door de gekozen methodiek, waarbij de omzet moet worden afgezet tegen het gemiddelde van 2019, veel lager uitvallen en de drempel zelfs niet halen. Verschillende situaties:

- Sommige ondernemers hebben in de periode maart – juli wel werk. De arbeidskosten kunnen dus relatief hoog zijn. Het gemiddelde omzetverlies is echter relatief laag en dus ook het percentage van de vergoeding van de loonkosten. De berekeningssystematiek kan daarmee versterkend werken op het bij punt a beschreven probleem.
- Ook is het nadelig als personeel met een jaarenorm elke maand gelijkmatig wordt betaald, terwijl de omzet juist in de maanden maart – juli wordt gehaald. Ook dan krijgen bedrijven de loonkosten maar deels vergoed, omdat het omzetverlies gemitigeerd is door de formule van gemiddelde 2019.

Voorbeeld:

Stel een bedrijf heeft in een “normaal” jaar 200 euro omzet en 100 euro loonkosten, als volgt verdeeld over de seizoenen (bijvoorbeeld een bedrijf in de sierteelt):

	Loonkosten	Omzet 2019	Omzet 2020
Q1	€ 10	€ 0	0
Q2	€ 50	€ 140	40
Q3	€ 20	€ 60	20
Q3	€ 10	€ 0	0

De NOW-vergoeding wordt voor dit bedrijf volgens de volgende formule berekend (omzetverlies x loonsom januari x 3 x 1,3 x 0,9). Op basis van de uitgangspunten en de formule is de verwachte NOW-vergoeding $0,2 * € 3,33 * 3 * 1,3 * 0,9 = € 2,33$. Het bedrijf krijgt € 2,33 NOW-subsidie op 100 euro loonkosten zijnde 2,33 % van zijn totale loonkosten in 2020 terwijl zijn omzet met 70% is gedaald.

c. Kosten ingehuurd personeel (uitzendkrachten) worden niet gecompenseerd in de NOW (niet bij inleners; niet bij uitleners)

Veel bedrijven huren tijdelijk personeel (op uitzend of payroll basis) om tijdelijke pieken, met name vanwege het voorjaarswerk, op te vangen. De kosten van ingehuurd personeel vallen buiten de subsidiabele loonsom van de NOW-regeling. Het werk is er wel en moet worden gedaan, maar omzet is er niet of nauwelijks. Ook uitzendwerkgevers kunnen geen gebruik maken van de NOW-regeling omdat zij “gewoon” een factuur voor de ingezette arbeid naar de agrarische onderneming sturen en dus omzet maken en dus ook niet of nauwelijks met omzetverlies te maken hebben. Het is daarom noodzakelijk dat werkgevers ook voor ingehuurd personeel compensatie kunnen krijgen waarmee deze groep ook aan het werk gehouden kan worden.

Voorstel

Voorgesteld wordt om een regeling *Compensatie arbeidskosten land- en tuinbouwketen* (primair en handel) te ontwerpen. Deze regeling moet maatwerk bieden voor bedrijven in de teelt en handel in de land- en tuinbouw. De hoofdelementen van de NOW-regeling, de wettelijke basis en de wijze van uitvoering kunnen hiervoor als basis dienen. Deze zijn samengevat:

- 90% van de SV loonsom is subsidiabel; bevoorschotting vindt plaats op basis van 80% en gekoppeld aan een referentie-loonsom;
- De subsidie is afhankelijk van het omzetverlies; de drempel voor omzetverlies is 20% of meer;
- Subsidieperiode is 3-maanden tussen 1 maart en 31 juli 2020 met mogelijk verlenging van nog een keer 3 maanden;
- Bevoorschotting op basis van eenvoudige aanvraag met controle achteraf en eventuele na- of terugbetaling;
- Bevoorschotting en afrekening achteraf met nabetaling en/of terugbetaling;

Aanvullend op deze hoofdelementen is aanvullend maatwerk voor compensatie van de arbeidskosten noodzakelijk dat past bij het seizoensmatige karakter van de land- en tuinbouw keten:

1) Berekening omzetverlies 20%

- Het omzetverlies 2020 moet over een 3-maands periode worden berekend in de periode tussen 1 maart en 31 juli 2020;
- Het omzetverlies wordt berekend door de 3-maands omzet 2020 af te zetten tegen dezelfde 3-maands periode 2019;
- De 3-maands omzetreferentie 2019 én die van 2020 wordt achteraf onderbouwd met een accountantsverklaring.

2) Compensatie van 90% voor de werkelijke 3-maands SV-loonsom; ook als deze hoger ligt dan een gekozen referentie SV-loonsom

- De bevoorschotting van 80% vindt plaats op basis van de referentieloonsom over dezelfde maanden als in 2019. Met andere woorden niet de maand januari 2020 is de referentie, maar voor bevoorschotting op de loonkosten van maart 2020 geldt als referentiemaand maart 2019 etc.;
- De werkelijke SV-loonsom in de gekozen 3-maands periode is de basis voor de werkelijke loonkostensubsidie; ook als deze hoger is dan een referentiemaand waarop het voorschot wordt gebaseerd;

3) Compensatie voor ingehuurd personeel dat niet in de SV-loonsom zichtbaar is

- De loonkostensubsidie moet ook compensatie bieden voor ingehuurd personeel dat aangetrokken is en moet worden naast het personeel in eigen dienst;
- Ingehuurd personeel (uitzendkracht, oproepkrachten) moet ook betaald worden en bedrijven kunnen niet zonder deze medewerkers om de pieken in het seizoen op te vangen;
- In de accountantsverklaring waarin de omzet van 2020 wordt onderbouwd kan een extra verklaring opgenomen worden waarin de ingehuurde arbeidskosten worden onderbouwd / bevestigd.

10 april 2020